

V. DUSZPASTERSTWO LITURGICZNE

Ks. Jerzy Serwin

Zasady wyboru kandydatów do posługi nadzwyczajnego szafarza Komunii św., ich formacja i posługa w archidiecezji krakowskiej

Z polecenia księdza arcybiskupa metropolity krakowskiego 2005 roku Komisja ds. Liturgii i Duszpasterstwa Liturgicznego Archidiecezji Krakowskiej, opracowała szczegółowe zasady wyboru kandydatów do posługi nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej, ich formacji i posługi.

Arcybiskup Krakowski ustanowił archidiecezjalnego duszpasterza nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej. Do jego zadań należy troska o kurs przygotowawczy, organizowanie rekolekcji, dni skupienia i spotkań formacyjnych, a także czuwanie nad poprawnością spełniania przez nich posługi i występowanie w ich sprawach.

I. WYBÓR KANDYDATÓW

Wyboru kandydatów spośród członków wspólnoty parafialnej dokonuje ksiądz proboszcz po konsultacji z innymi kapłanami, a także, w razie potrzeby przy zachowaniu należytej dyskrecji, z niektórymi wiernymi świeckimi.

Udzielanie Komunii świętej jest świętą posługą, która jest udziałem w misji uświęcania ludzi spełnianej przez Kościół. Dlatego przy wyborze kandydatów kieruje się następującymi zasadami:

1. Nadzwyczajnymi szafarzami Komunii świętej mogą zostać mężczyźni w wieku 35-65 lat. Kandydaci powinni odznaczać się następującymi przymiotami:
  - a. Dojrzałością w wierze, zdrową pobożnością, zwłaszcza umiłowaniem Eucharystii, przykładnym życiem moralnym, wzorowym życiem rodzinnym, bezinteresownością i duchem apostołskim, intensywnym życiem sakramentalnym;
  - b. Cieszyć się poważaniem duchowieństwa i świeckich, aktywnie uczestniczyć w życiu parafialnym, posiadać wykształcenie przynajmniej ponadgimnazjalne, wyróżniać się prawością oraz solidnością w życiu zawodowym i sąsiedzkim;
  - c. Odznaczać się sprawnością psychiczną i fizyczną, a także innymi pozytywnymi cechami charakteru, jak otwarta i służebna postawa wobec drugich, łatwość nawiązywania kontaktów, zwłaszcza z ludźmi chorymi i w podeszłym wieku.
2. Nie należy proponować tej posługi osobie, która wprawdzie posiada odpowiednie przymioty, jednak z uwagi na funkcję pełnioną w cywilnych strukturach może znaleźć się w konfliktowej sytuacji z innymi osobami. Dotyczy to ewentualnych kandydatów spośród grona polityków, ludzi biznesu, czy tzw. działaczy społecznych.
3. Zgodnie z zaleceniem arcybiskupa metropolity krakowskiego wprowadzenie posługi nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej 2006 roku w życie parafii uznano, jako element wieloletniego programu duszpasterskiego. Na pierwszy kurs przygotowawczy zgłoszono 61 kandydatów, za rok 28, w roku 2007 – 30, zaś w tym roku przygotowuje się 26 kandydatów.

II. KURS PRZYGOTOWAWCZY

4. Zgłoszeni kandydaci odbywają kurs przygotowawczy. Jego program obejmuje siedem spotkań – (4 wykłady i ćwiczenia, oraz Eucharystia z pełną posługą liturgiczną podejmowaną przez kandydatów). Spotkania odbywają się w soboty. Zajęcia prowadzi wykładowcy Papieskiej Akademii Teologicznej.
5. Uczestnicy kursu wprowadzeni są w podstawowe prawdy wiary, dotyczące ich posługi oraz praktyczne umiejętności potrzebne przy udzielaniu Komunii świętej.
  - a. Wykład pierwszy jest rozwinięciem w ciągu sześciu spotkań tematu powołania do świętości. Udzielanie Komunii świętej stawia szafarzom, także tym nadzwyczajnym, wysokie wymagania moralne. Zostają oni włączeni, we właściwym sobie zakresie, w posługę uświęcania, jaką sprawuje Kościół. Dlatego muszą sami podjąć bardziej dojrzałą refleksję nad tajemnicą świętości.
  - b. Drugi cykl wykładów jest pełniejszym wprowadzeniem uczestników kursu w rozumienie liturgii Kościoła. Liturgia, szczególnie eucharystyczna, stanie się dla nich z nowego tytułu rzeczywistością, za którą biorą część odpowiedzialności i którą muszą lepiej poznać.
  - c. W krótkich homiliach, nawiązujących do czytań mszalnych danego dnia, są przekazywane myśli o dobrym przygotowaniu do uczestnictwa w Eucharystii, dojrzałym jej przeżywaniu i dziękczynieniu po jej zakończeniu.
  - d. Wykład trzeci to systematyczne wprowadzanie kandydatów w zagadnienia związane z ich posługą nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej oraz innymi apostołskimi zadaniami, jakie powinni podejmować w parafii.
  - e. Ostatnia godzina w każdym spotkaniu poświęcona jest na ćwiczenia. Mają one charakter pracy nad tekstem oraz praktycznych zajęć.
6. Przed zakończeniem kursu kandydaci piszą pismo do Księdza Arcybiskupa z prośbą o dopuszczenie ich do posługi nadzwyczajnego szafarza. Podają w niej uzasadnienie i wyrażają zobowiązanie do wiernego wypełniania posługi.
7. Kurs kończy się ustnym egzaminem. Kandydaci uczestniczą w weekendowych rekolekcjach bezpośrednio przed przyjęciem błogosławieństwa do posługi.

III. UPOWAŻNIENIE DO PEŁNIENIA POSŁUGI

8. Osoby, które ukończą kurs i zostaną dopuszczone do posługi nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej otrzymują błogosławieństwo arcybiskupa metropolity krakowskiego. Eucharystia z udzieleniem błogosławieństwa ma miejsce w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach.
9. Upoważnienie biskupa do pełnienia posługi nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej zostaje poświadczony stosownym dokumentem:
  - a. Upoważnienie jest udzielane na okres jednego roku.
  - b. Pomocnik w udzielaniu Komunii świętej nie zobowiązuje się do tej posługi na całe życie, dlatego po upływie oznaczonego czasu może zrezygnować z posługi, co należy uszanować.
  - c. W razie sprzeniewierzenia się swej funkcji przez nadzwyczajnego szafarza ordynariusz miejsca może cofnąć upoważnienie i zabronić pomocnikowi udzielania Komu-

nii świętej. Doraźnie decyzję o zawieszeniu nadzwyczajnego szafarza może podjąć proboszcz, z obowiązkiem niezwłocznego powiadomienia o tym Duszpasterza nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej, który przedstawia sprawę ordynariuszowi miejsca.

10. Przedłużenie upoważnienia dla nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej dokonuje się za każdym razem na wniosek proboszcza skierowany do Duszpasterza nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej miesiąc przed upływem ważności upoważnienia. Wniosek powinien być poparty opinią o godnym spełnianiu posługi przez nadzwyczajnego szafarza oraz uczestnictwo w weekendowych rekolekcjach.

11. Nadzwyczajni szafarze Komunii świętej pełnią swą posługę w wyznaczonej parafii pod opieką proboszcza lub rektora kościoła względnie innych duszpasterzy. Nie mogą wykonywać swej funkcji poza własną parafią bez wyraźnej zgody miejscowego proboszcza. W razie zmiany miejsca zamieszkania poza Archidiecezję Krakowską do pełnienia posługi wymagana jest pisemna zgoda miejscowego biskupa.

12. Nadzwyczajni szafarze Komunii świętej nie mają prawa do żadnego wynagrodzenia z racji pełnienia swej posługi. Jednak koszty uczestnictwa w spotkaniach formacyjnych czy rekolekcjach, dojazdów do chorych i innych wydatków związanych z pełnioną posługą pokrywa parafia.

IV. FORMACJA STAŁA

13. Formacja stała odbywa się przede wszystkim we wspólnocie, w której nadzwyczajny szafarz Komunii świętej żyje i spełnia swą posługę. Poza tym jest obowiązany raz w roku uczestniczyć w rekolekcjach prowadzonym specjalnie dla nich oraz zapoznać się każdego roku przynajmniej z jedną wyznaczoną lekturą.

14. Zachęca się także nadzwyczajnych szafarzy do uczestnictwa w ogólnopolskiej pielgrzymce organizowanej dla nadzwyczajnych szafarzy przez Komisję Episkopatu Polski ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. Do uczestnictwa diecezjalnej Pielgrzymce Służby Liturgicznej w ostatnią sobotę sierpnia oraz na oplatku u księdza kardynała.

Świadectwa posługi nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej

W sobotę po pierwszym piątku maja 2007 r. wraz z wyznaczonym przez księdza Proboszcza wikariuszem udaliśmy się do sześciu chorych w rejonie, który został mi przypisany. (...) Ksiądz Kazimierz przedstawiał mnie chorym i domownikom, a ja prowadziłem modlitwę, miałem Komunię świętą w bursie i rozdawałem Ją chorym. Myślę, że to wzorcowy początek posługi chorym. Na koniec każdej wizyty Ksiądz pytał czy życzą sobie, aby świecki szafarz przychodził z Panem Jezusem w każdą niedzielę. Dwie panie z ogromną radością zgodziły się od razu, a trzecia zadzwoniła po tygodniu.(...)

Warto było podjąć się tej posługi właśnie dla tych trzech Pań. Dwie z nich to panie dobrze po osiemdziesiątce, które przez lata chodziły do kościoła i przystępowały do sakramentów. A teraz wiek i choroba nie pozwalały im na to. Trzecia pani to osoba młoda (35 lat), która cierpi m.in. na postępujący zanik mięśni i ma ogromne problemy z poruszaniem się nawet po domu. (...) Moja „pierwsza chora” – pani Bronisława od

września stawała się z tygodnia na tydzień coraz słabsza. Widać było jak gaśnie. Odeszła do Pana 23 października. Towarzyszyłem jej w ostatnim pożegnaniu na pogrzebie. Ufam głęboko w to, że moja posługa, choć w jakiejś części, pomogła jej w zbawieniu. (...) Duch Święty sprawił, że w tym samym czasie przybyła mi kolejna chora i z powrotem miałem trzy podopieczne, które z każdym tygodniem stają się mi bliższe tak po ludzku, w zwykłych rozmowach i o zwykłych sprawach. I również modlitewnie: ja modlę się w ich intencjach, a one za mnie: o siły, zdrowie, wytrwałość. Ofiarują swoje choroby, cierpienie, a gdy przychodzę i przynoszę im Chrystusa – okazują ogromną radość i wdzięczność, którym często towarzyszą łzy wzruszenia.

(świadectwo żony nadzwyczajnego szafarza)

Od 26 lat jesteśmy małżeństwem. Razem przeżywamy szczęśliwe i smutne chwile naszego życia. Wspólna modlitwa, wspólne uczestnictwo we Mszy św., wspólne wybieżki, wspólne posiłki i długie rozmowy z dziećmi. Kiedy córki wyjechały na studia, zostaliśmy sami, ale pozostała wspólna modlitwa, wspólne uczestnictwo we Mszy św. Od kiedy mąż został nadzwyczajnym szafarzem Komunii świętej i zaczął zanosić Pana Jezusa chorym, zawsze mu towarzyszę. Od tego momentu zrozumieliśmy, że czasami zatrzymujemy się nad sprawami niepotrzebnymi, często gonimy za sprawami mało istotnymi (...). Każde spotkanie z chorymi, którym mój mąż w każdą niedzielę przynosi Komunię św., odnawia w nas świadomość spotkania Pana w osobie odwiedzanego chorego.

Od kiedy mój mąż posługuje jako nadzwyczajny szafarz udzielając Komunii św. na Mszy św. i zanosząc Pana Jezusa chorym, wspieram go nie tylko modlitwą, ale także swą obecnością wśród chorych naszej parafii. Cierpienie tych ludzi uczy nas wielu rzeczy. Dopomaga nam nauczyć się pokory i cierpliwości, współczucia, wielkoduszności i miłości. Staje się źródłem naszej siły. (...) Jak miło usłyszeć od chorego, że jest szczęśliwy, bo mąż umożliwił mu spotkanie z Panem Jezusem w Komunii św., bo poświęcamy mu chwilę, aby go wysłuchać, bo przytuliłam go do siebie i uściślałam, bo z radością podałam mu rękę. Czasami mamy wrażenie, że to jedyny gest, którego dawno nikt im nie okazał. Przy odejściu proszą, aby znów do nich przyjść. Nieraz jest ich 14, innym razem 5, ale za każdym spotkaniem indywidualnie przeżywamy z nimi wielką radość, ale i smutek, kiedy słyszymy, że w czasie Świąt byliśmy jedynymi gośćmi, którzy ich odwiedzili. (...)

W święta Bożego Narodzenia cała moja rodzina rozchorowała się, przyjechałem do nich z Panem Jezusem – myśle, że był to uśmiech Jezusa skierowany do mojej żony..., która mnie bardzo kocha, ale nie była przekonana do mojej posługi – twierdząc, że posługę tę powinni wykonywać kapłani. (...)

„...Wieczorem owego pierwszego dnia tygodnia, tam gdzie przebywali uczniowie, gdy drzwi były zamknięte z obawy przed Żydami, przyszedł Jezus, stanął pośrodku i rzekł do nich: POKÓJ WAM!”... czytając tę Ewangelię, będąc u chorej udzielałem Komunii świętej przez okno, gdyż zamek w drzwiach zatrzasnął się i nikt z domowników nie mógł go otworzyć... Chora, gdy czytałem słowa Ewangelii „...gdy drzwi były zamknięte ... przyszedł Jezus” przerwała mi i powiedziała – „To tak Jak do mnie”.

(świadectwa ze strony nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej archidiecezji krakowskiej www.nszafarze.pl)